

tržiški tekstilec

bombažna predilnica in tkalnica | tržič

LETO XXVII

JULIJ—AVGUST

ŠTEVILKA 7—8

50-letnica velike tekstilne stavke v Sloveniji

Letos poteka petdeset let od začetka in zaključka velike tekstilne stavke, ki se je začela v Kranju in razširila po Gorenjski in ostalih tekstilnih centrih Slovenije. Stavka je imela velik odmev, še posebej med celotnim delavskim razredom, ki je po svojih močeh, materialno in moralno podprl prizadevanja tekstilnih delavcev v njihovem boju proti izkoriščanju lastnikov tovarn. S tem dejanjem se je krepil revolucionarni duh delavstva pod vodstvom komunistov in drugih naprednih organiziranih sil in posameznikov.

V spomin na te dogodke navajamo nekaj zgodovinskih dejstev, ki bodo ob branju koristili predvsem mladim, ki so manj seznanjeni z dogajanjem v letu 1936 in bodo lahko bolj cenili in spoštovali prizadevanje tedanjih tekstilnih delavcev.

Tekstilni delavci so v letu 1936 (in seveda že prej) najtežje živeli s svojimi najnižjimi mezdami in želja delodajalcev je bila le-te še celo zniževati ob povečanju delovnega časa od 10—12 ur. Nezadovoljstvo in upornost delavcev je rasla, zahtevali so sklenitev kolektivne pogodbe, ki naj bi jim zagotavljala: svobodno sindikalno organiziranje, delovni čas 8 ur na dan, določitev minimalne mezde, krepitev inspekcije dela, odpravo disciplinskega kaznovanja delavcev iz oblasti podjetnikov in drugo. Podjetniki so na vse načine zavlačevali s sklenitvijo kolektivne pogodbe in razpravo, v partijskih vrstah pa so pričeli s pripravami na stavko in ocenjevali možnosti.

V Kranju na vrtu hotela Stara pošta je bil 19. avgusta zvečer shod kranjskih tekstilnih delavcev, ki se ga je

udeležilo več kot 2500 delavcev. Delavci so bili zelo revolucionarno razpoloženi. Zahtevali so takojšnjo razpravo o kolektivni pogodbi, do sklenitve pogodbe morajo vsa podjetja ustaviti vsako znižanje plač in nadurno delo. Te zahteve so posredovali vsem upravam tekstilnih podjetij v Kranju.

Po shodu so se sestali komunisti in najbolj revolucionarni delavski zaupniki. Ocenili so pripravljenost množic za akcijo in sprejeli sklep, da se s stavko začne naslednji dan.

Ob 13.50 dne 20. avgusta je najprej zatulila sirena v tedanji Jugočeški, zatem pa še v Jugobruni in Inteksu. Delavci prve in druge izmene so zasedli tovarne, takoj so organizirali shode, na katerih so izvolili stavkovne odbore in medstavkovni odbor, katerega naloga je bila, da organizira razširitev stavke v druge obrate v Kranju, Tržiču in Škofji Loki. Tedaj je v Kranju stavkalo 2581 tekstilcev.

Naslednji dan so bila organizirana pogajanja med delavci in delodajalci, ki so obljubljali, da se bodo začela pogajanja, če delavci zapustijo tovarne. Vodstvo stavke pa je vztrajalo na svojih stališčih in stavka se je nadaljevala in tedanja oblast je spoznala, da stavkujoče ne bo mogla zlomiti, še posebej zato, ker so tekstilni delavci imeli izredno podporo tudi pri drugih delavcih.

Stavkovni odbori so življenje v tovarnah dobro organizirali, kajti v tovarnah so delavci spali in tudi jedli, varovali tovarno in ostro kaznovali vse posameznike, ki so kakorkoli uporabljali orodje in opremo podjetja ali povzročali škodo, obravnavali so razne pritožbe, dajali uko-

re kršilec reda in discipline ter tudi kulturno delovali s petjem, plesom, glasbo, branjem, družabnimi igrami, organizirali so celo verske shode — maše.

Šestnajstega septembra so žandarji in gojenci policijske šole napadli Jugočeško in razgnali stavkujoče delavce; delavci v drugih tovarnah so ocenili, da se oboroženi sili ne morejo upirati in so sami zapustili tovarne. Stavkujoče so v imenu oblasti in podjetnikov preganjali, več voditeljev stavke pa so aretirali.

18. septembra so se pričela pogajanja o kolektivni po-

godbi, ki je bila pod pritiskom javnega mnenja tudi 23. septembra podpisana. Ni bila sicer taka, kot so si jo delavci želeli, je pa nekoliko izboljšala njihov položaj v tekstilnih tovarnah. Pomemben pa je bil politični uspeh, kar je spodbujalo delavce k še večji revolucionarnosti in borbi za delavske pravice v vrstah sindikata in partije.

V Sloveniji je tekstilni stavki sodelovalo blizu 10 tisoč delavcev od trenutno 14.120 zaposlenih. Že ta podatek zgovorno pove, kako množična je bila tekstilna stavka.

Srečanje tekstilnih delavcev in upokojencev Gorenjske v Kranju dne 20. septembra 1986

V spomin na 50-letnico tekstilne stavke želimo s srečanjem tekstilnih delavcev in upokojencev v Kranju, dne 20. septembra 1986, počastiti ta pomembni in za razvoj delavskega gibanja odločilni trenutek, ob tem pa nadaljevati z vsakoletnim srečanjem tekstilnih delavcev Gorenjske, ki s svojim delom doprinašajo velik delež v razvoju naše družbe, katere odnos ni vedno tak, kakršnega tekstilci na zgodovino in sedanje stanje od nje pričakujemo.

Priprave na srečanje tekstilnih delavcev in upokojencev je vodil organizacijski odbor, ki je pričel z delom že

v mesecu oktobru 1985, imenovan pa je bil na srečanju tekstilnih delavcev na Bledu leta 1984.

Priprave so bile velike, sama izvedba pa večkrat vprašljiva, ker je obstojal dvom, če ne bi bilo bolje organizirati proslave v slovenskem merilu, predvsem z ozirom na predvidene stroške. Ker je vseh 15 tekstilnih delovnih organizacij Gorenjske zagotovilo, da bodo pokrili stroške izvedbe srečanja, samo s pripravami intenzivno nadaljevali in danes, tik pred srečanjem, lahko zagotovimo, da smo pripravljeni.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Srečanje tekstilnih delavcev...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vabimo vas (čeprav boste vsi prejeli še posebna vabila), da se srečanja tudi polnoštevilno udeležite, kajti namen srečanja je tudi ta, da se tekstilci Gorenjske, vseh profilov in dejavnosti (metražerji, volnarji, konfektionarji, izdelovalci etiket, itd.) vsaj enkrat letno srečamo, izmenjamo delovne in življenjske izkušnje in nato, kot je za tekstilce v navadi, tudi naprej pridno in dobro delamo.

Srečanje bo torej v Kranju, dne 20. septembra v prostorih Gorenjskega sejma s pričetkom ob 10. uri. Prvi — slavnostni del oz. proslava bo v večnamenski dvorani (drsališče), družabni oz. zabavni del pa se bo odvijal v

hali A in na prostem, odvisno od želja in seveda vremenskih razmer.

Posebej vam želimo posredovati tudi nekaj napotkov za boljšo orientacijo in počutje na srečanju. Najprej bi vas veljalo opozoriti, da prinesete vabilo s seboj in ga predložite pri vходу v Gorenjski sejem. Tu boste na osnovi vabila prejeli bloke za malico in spominsko darilo. Blok za malico in spominsko darilo boste lahko »vnovčili« v treh »šankih« v hali A; hrane in daril ne bo zmanjkalo, zato bi bilo vsakršno ustvarjanje navala in gneče pri delilcih — odveč. Blok za pijačo boste lahko vnovčili v kateremkoli bifeju gostinskega podjetja, ki bodo delovali na sejmu.

Osebe počitniškega doma

PROGRAM PRIREDITEV:

19. septembra 1986 ob 19.00 uri

Otvoritev razstave »Kranj v obnovi in prvi petletki« v galeriji Mestne hiše v Kranju

20. septembra 1986 ob 10.00 uri

Proslava s kulturnim programom in modno revijo

— slavnostni govornik bo tov. Miran Potrč, predsednik skupščine SR Slovenije

— v kulturnem programu bodo sodelovali: Pihalna godba iz Kranja, Slovenski oktet, ansambel Avseniki, Polde Bibič, Bernarda Oman in plesna skupina »Mak«.

ob 12.00 uri

Družabno srečanje tekstilnih delavcev in upokojencev Gorenjske

— za razpoloženje bosta igrala ansambla Vita Muženiča in Vitamini

Čas odhodov in povratkov avtobusov bo objavljen naknadno.

Kako smo letovali?

Dopustniška sezona je za nami. Sedmega septembra so se za osem mesecev zaprla tudi vrata našega počitniškega doma v Materadi pri Poreču. Od sredine meseca junija je bilo v našem letovišču nadvse živahno, le za-

četna dva tedna nista imela izkoriščenih kapacitet, vsi ostali tedni v juliju in avgustu pa so bili zasedeni, posebno še v času kolektivnih dopustov, ko je bilo število dopustnikov občutno večje kot je število ležišč. Kaj lah-

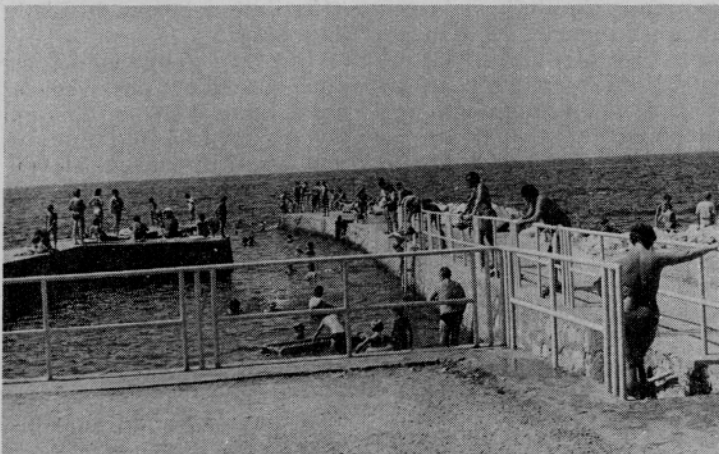
ko rečemo o minuli sezoni? V splošnem lahko trdimo, da so bili naši gostje z letovanjem zelo zadovoljni. Ni bilo slišati pripomb na račun hrane, bivanja in splošnega počutja, le da nekaterim vreme ni bilo najbolj naklonjeno, vendar tudi takih primerov ni bilo veliko. Res je, da v letovišču še mariskaj manjka, da določene stvari niso urejene (jedilnica), da morajo za zabavo poskrbeti dopustniki sami, vendar so se gostje vračali z letovanja zadovoljni, saj jih velika večina pozna razmere v Materadi in nihče tudi ni pričakoval kdo ve kakšnega komforta. Za kar najboljše počutje gostov je skrbelo 13-člansko osebje, ki ga je vodil upravnik **Jože Cotič**.

O delu in poslovanju je povedal: »S problematiko Poreča sem se začel ukvarjati še preden smo prišli sem dol, saj sem aktivno sodeloval pri izbiri kadra in pri vzdrževalnih delih, ki so se opravljala pred sezono v letovišču. Ker sem prevzel

naloge upravnika prvič, sem potreboval nekaj časa, da sem se kot pravimo, »vpe-ljal«, spoznal poslovne partnerje in vse ostalo kar sodi k vodenju poslovanja počitniškega doma. Pri tem nisem imel kakih težav in lahko rečem, da je že na začetku sezone teklo vse po predvidevanjih. Problem, ki se je pojavil na samem začetku je bil vezan na kuharja, ki zaradi pomanjkanja izkušenj za pripravo takih količin hrane ni bil v stanju opravljati tega dela.

Zato je bil prvi teden sezone tu vodja tovarniške okrepčevalnice tov. Draksler, ki ga je uvažal v delo.

Ob tem želim poudariti, da je bil tov. Draksler tu izključno zaradi uvajanja kuharja in ne zaradi tega, ker je bil v tem času na dopustu direktor DO. Namreč, začele so krožiti neresnične govori-ce, da je bil tov. Draksler v Poreču zato, da je kuhal za direktorja. Uvajanje ni bilo končano v tednu dni, zato smo se dogovorili, da z njim

Na kopališču je bilo v vročih poletnih dneh vedno živahno

Vrt pred upravno zgradbo je bil zaseden od jutra do večera, posebno še v času kosil in večerij, ko je bilo v glavni sezoni težko dobiti prazno mizo ali stole.

Jože Cotič — upravnik počitniškega doma: »Ves čas se trudimo, da bi se naši gostje dobro počutili.«

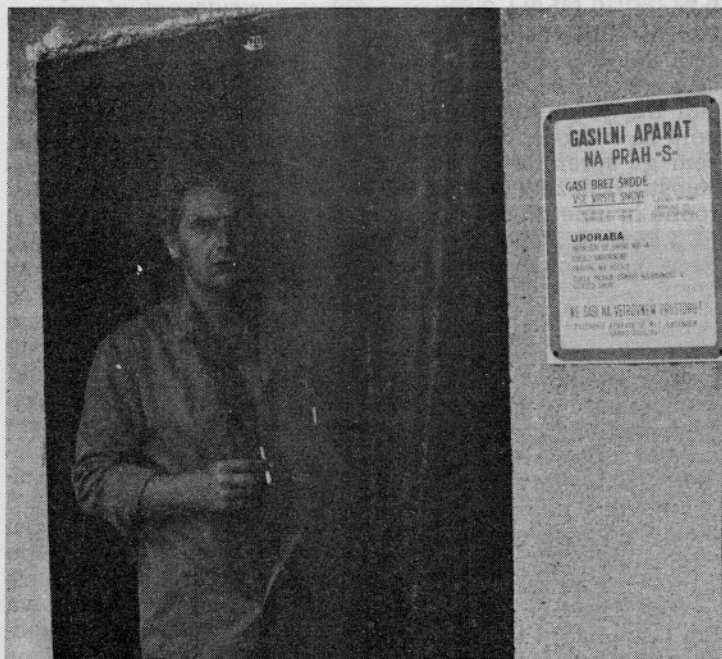
nadaljuje Angelca Krevs, ki je preostali del sezone delala v kuhinji.

Moram reči, da je kuhar pokazal polno mero resnosti in odgovornosti, vendar je narava dela v tukajšnji kuhinji le taka, da brez ustrezne prakse kljub vsem prizadevanjem brez pomoči ne bi šlo. Pri sami nabavi prehranbenih artiklov nisem imel nobenih težav, dobim dobro in kvalitetno meso katerega nam na osnovi naročila sami dobavljajo, le včasih ga moram pripeljati sam, tudi kruh nam pripeljejo, vse ostalo pa nabavljam po potrebi. Pivo, ki je v letošnji sezoni iskana pijača nam pripeljejo iz Izole z našim tovornjakom. Skratka, celotna nabava poteka povsem nor-

malno. Z osebjem sem zadovoljen, le s točajem so bili problemi, zato smo ga morali med sezono zamenjati, z vsemi ostalimi pa se trudimo, da bi bili gostje zadovoljni in da bi odšli domov s prijetnimi vtisi.

Z gosti v letošnji sezoni ni bilo težav, čeprav vedno ni bilo mogoče (iz objektivnih razlogov) ustreči vsem željam.

S preureditvijo kuhinje je bilo nekaj časa onemogočeno samopostrežno serviranje zunaj in zato so se posamezni obroki delili dalj časa, saj je v obstoječi jedilnici le 80 sedežev. No, kasneje se je tudi to uredilo in precejšnje število gostov se je posluževalo »jedilnice na prostem«.

Vilham Mušinovič: »Dela je vedno dovolj, vendar bi ga bilo občutno manj, če bi bili vsi gostje bolj obzirni in imeli pravi odnos do inventarja.«

O rezultatih poslovanja je trenutno težko reči kaj konkretnega, povem lahko le to, da štedimo na vsakem koraku, vendar ne na škodo gostov; cene mesu in ostalim prehranbenim artiklom pa so se v času sezone dvakrat občutno dvignile, s tem pa tudi ekonomska cena oskrbnega dne.

Vilhama Mušinoviča, ki opravlja v počitniškem domu pomožna dela, smo zmotili sredi popravila kotliča iz sanitarij, katerega je s cevjo vred eden od nevestnih in neodgovornih, da ne rečemo vandalskih gostov dobesedno odtrgal in s tem namerno povzročil škodo in dodatno delo. Dejal je: »Moje delu tukaj je izredno pestro in raznoliko. Delovni dan se mi začne ob četrti uri zjutraj, ko

mi čas in moje obveznosti to dopuščajo. Ob menjavah izmen je več dela z izdajanjem posteljnine, ključev od parkirnih prostorov ter vodenjem evidence. Posteljnino ob ponedeljkih peljem v pranje, ob sobotah pa grem ponjo. Dela imam kar veliko, vendar s pravilno razporeditvijo časa za posamezno opravilo se najde tudi kaj prostega časa za osvežitev v morju. Zal je precej takega dela, ki ne bi bilo potrebno, če bi bil odnos vseh gostov do čistoče in inventarja tak kot je treba, da ne bi bilo namerno povzročene škode, raznih zamašitev odtokov kot posledica malomarnosti ali zlobe itd. Težko bi naštel kolikokrat sem v tej sezoni popravil pipe, kotličke v sanitarijah, odmaševal odtok, po-

Igrišče za odbojko, eden izmed redkih objektov za rekreacijo dopustnikov v našem letovišču, je bilo v popoldanskih urah redno prizorišče zagrizenih bojev za vsako točko.

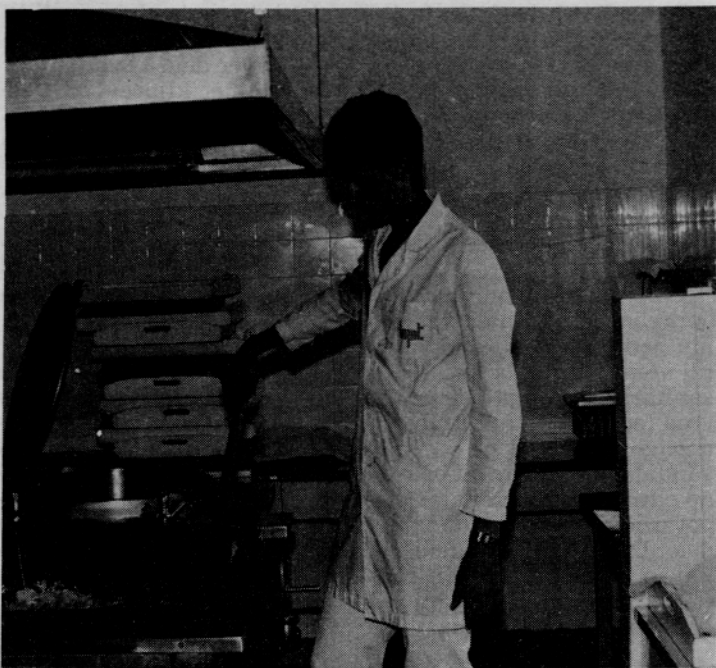

Balinišče je imelo ves čas dosti rekreativcev, ki so merili svoje znanje v bližanju in ostalih balinarskih sposobnostih.

pobiram smeti iz košev pri hišicah ter očistim in uredim prostor pred in okoli upravne zgradbe. Okrog sedme ure grem z upravnikom nabavljati (včasih gre tudi sam, če ima upravnik kake druge obveznosti op. p.) narkar imam na oskrbi dostavo vseh vrst pijač v priročno skladišče bifeja in razna vzdrževalna dela. Seveda pa priskočim na pomoč tudi osebju v kuhinji in bifeju, če

pravljaj razne elemente ter čistil vsemogočo nesnago. Ne trdim, da so za vse krivi posamezni neodgovorni gostje, vendar pa je le večina teh del rezultat odnosa ljudi do družbene imovine. V letovišču je mnogo stvari, ki terjajo temeljito obnovo. Tu imam v mislih zamenjavo jedilnice, ureditev okolja, adaptacijo sanitarij, uredi-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ivo Bucič — kuhar v počitniškem domu: »Pripravljanje obrokov za številne goste je zahtevna in odgovorna naloga.«

(Nadaljevanje s 3. strani)

tev pomola in še bi lahko našteval. Razumljivo je, da bi bila za to potrebna precejšnja finančna sredstva, ki jih bo na nek način treba zagotoviti, če hočemo, da bo dom tak kot si želimo in se bodo gostje dobro počutili, osebje pa bo imelo boljše delovne pogoje.

Sicer pa lahko rečem, da sem z delom zadovoljen, čeprav sem včasih prav besen, ko vidim kaj počnejo posamezniki, ki se ne zavedajo, da je od nas samih odvisno v kakšnem stanju bo letovišče.

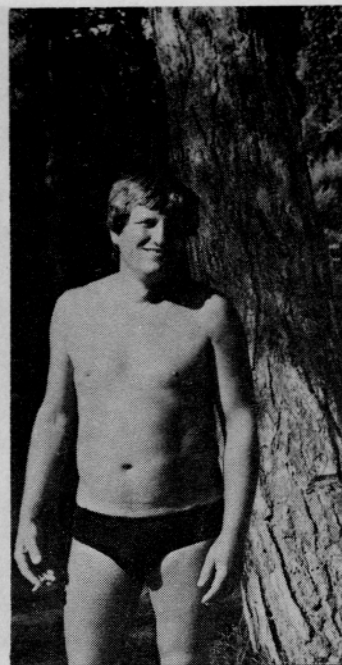
Ivo Bucič je kuhar v počitniškem domu, o svojem delu je povedal: »Prvič, odkar sem prišel iz šole, sem bil posta-

vljen pred dejstvo, da je treba kuhati kosila in večerje za veliko število gostov. Razumljivo, prakse za tako delo nisem imel, zato je bilo potrebno uvajanje. Sprva je bilo malo težje, postopoma pa sem se privajal na delo v kuhinji. Ob pomoči vodje tovarniške okrepčevalnice sem pridobil osnovne napotke za pripravo hrane in se tudi spoznal s tehnologijo in organizacijo dela. Kasneje je delala z menoj še Angelca Krevs.

Dela je precej in prostega časa je zelo malo, vendar sem z delom zadovoljen, ker so tudi odnosi in sodelovanje občutno boljši kot na začetku sezone. Z dobavo prehranbenih artiklov ni težav,

tako da za jedilnik, ki je pripravljen za 14 dni naprej praktično ne manjka ničesar.«

Med številnimi gosti je bil v mesecu avgustu na letovanju z družino tudi **Aleksa Jolič** iz Oplemenitilnice. O preživljanju dopusta je dejal: »Letos sem že osmič na letovanju v Materadi skupaj z ženo in dvema otrokoma. Lahko trdim, da sem izredno zadovoljen, saj mislim da do slej še ni bilo nikoli tako dobro kot letos. Hrana je dobra, tudi količinsko so obroki taki, da jih imamo vsi dovolj, če pa ob tem povem še, da je tudi postrežba solidna, verjetno ni treba še naprej naštevati dejstev, ki vplivajo na dobro počutje dopustnikov. Seveda pa bi bilo treba letovišče urediti, vsi bi morali stremeti za tem, da ga redno vzdržujemo in ohranimo tudi v bodoče, saj si težko predstavljam (ob sedanjih cenah) letovanje kje drugje.

Jolič Aleksa: »Z dopustom v Poreču sem nadvse zadovoljen«

Upokojenski pevski zbor

Obljuba dela dolg! V prejšnji številki Tekstilca smo obljubili, da bomo nekaj več napisali o Upokojenskem pevskem zboru, ki letos praznuje deset let svojega delovanja.

Že od nekdaj je Tržičanu pesem zelo priljubljena spremljevalka, saj ga spremlja od rojstva do groba. Iz pesmi, ki jo prepeva sam ali v pevskem zboru ali ob dobri kapljici, ali pa jo samo poslušša, se zrcali njegov odnos do sebe, družine, narave, naroda in družbe. Za vsako priložnost si izbere primerno pesem. Revolucionarna pesem mu je pomagala drobiti suženjske okove, partizanska mu je dajala pogum v boju za svobodo, delovna pesem ga spremlja na delo, žalostinko leže v grob. Z narodno in umetno pesmijo poje o lepota slovenske zemlje, o šegah in navadah, o ljubezni, o veselju in žalosti.

Da Tržičan ne preneha peti z upokojitvijo, najbolje dokazuje upokojenski pevski zbor, ki je letos že deseto leto pomemben dejavnik v tržičkem kulturnem življenju. Zbor so v novembru 1976 ustanovili nekateri člani Društva upokojencev Tržič, ki so ljubili lepo pesem. Prvih 24 pevcev je pričel voditi tržičski rojak in pevovodja Edi Ošabnik, ki to nalogo še danes uspešno opravlja. Prvi predsednik zbora je bil Franc Markelj, ki so mu sledili Viktor Planinc, Jernej

Jezeršek, Franc Hladnik in Jože Ahačič.

Za koncerte in nastope izbira pevovodja najlepše in najbolj priljubljene narodne, revolucionarne, delavske in umetne pesmi. V desetih letih je imel zbor prek 73 javnih nastopov in sicer 26 koncertov, več kot štiridesetkrat pa je sodeloval na raznih prireditvah v Tržiču in po Sloveniji, pa tudi izven meja naše republike so ga poslušali.

Za uspešno kulturno poslanstvo sta zbor in pevovodja prejela vrsto priznanj in diplom ter Kurnikovo nagrado.

Danes poje v zboru 24 pevcev med katerimi so tudi upokojenci iz BPT. To število se iz leta v leto spreminja, kar je odvisno od zdravstvenega stanja pevcev, ali od socialnega okolja. Nekateri upokojenci so vključeni tudi v pevske zборе svojih delovnih organizacij. Da bi se upokojenski zbor glasovno okrepil, vabi v svoje vrste upokojence in še druge, ki imajo veselje do petja; lepo zapeta pesem je posebna kulturna vrednota, ki plemeniti tako pevca kot poslušalca.

Letos ob deseti obletnici želimo zboru in njegovemu pevovodji še mnogo uspešnih nastopov in zadovoljstva ob petju, ki neposredno vpliva tudi na zdravje in na lepo preživljanje tretjega življenjskega obdobja.

Mihael Petek

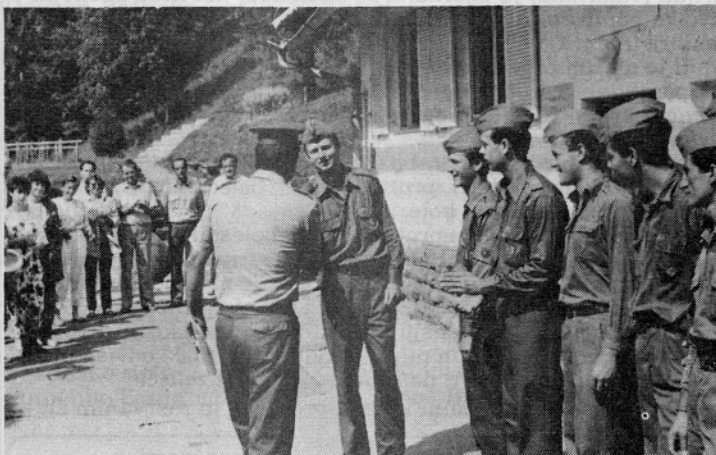

Za osebje ni bilo veliko prostega časa za sproščen razgovor, kavico in v miru pokajeno cigareto. Vendar se je tudi čas za to nekako našel.

Graničarji ob slavnostnem delu praznovanja

Ob dnevu graničarjev

Priznanje vzornemu vojaku

15. avgusta so praznovali svoj dan pripadniki obmejnih enot JLA. Kot je že običaj, je življenjski ritem tega dne na obmejnih karavlah nekoliko drugačen kot v običajnih dneh, vendar ne na račun budnega varovanja državne meje. Tako je bilo tudi v karavli »Srečka Perhavca« v Medvodju.

Vojake so obiskali predstavniki družbenopolitičnih skupnosti in delegacija BPT kot pokrovitelj karavle. Sre-

čanje vojakov in civilistov je bilo kot vedno na prostoru ob karavli v lepem sončnem vremenu.

Na tradicionalni slovesnosti je bilo gostov še bolj malo, kasneje pa se je stanje izboljšalo. Ob tej priliki so bili najboljši vojaki pohvaljeni in nagrajeni. Slavnostnemu delu s pozdravnimi nagovori starešine karavle in predstavnikov DPO, SO, KS ter pokrovitelja je sledil okusen tradicionalni vojaški pasulj.

Gostje karavle Srečka Perhavca v Medvodju

Novosti na policah tržiške knjižnice

William HARRISON:

LEPA PUNČKA

Zgodba romana je neobičajna. Postavljena je v čas na začetku našega stoletja in slika življenja v enem od bordelov na jugu ZDA. Življenje prostitutk je prikazano v vsem blišču in bedi. Osrednja junakinja romana je še ne trinajstletna Violeta, ljubko in občutljivo dekle, ki se je rodila in odrasčala v javni hiši, kjer je zaposlena njena mati. O ostalem svetu ne ve ničesar. Tudi sama je vzgojena in določena za to, da bo stopila po poti svoje matere. Okolje, v katerem živi, jo prezgodaj in na krut način trga in poslednjič povsem iztrga iz njenega nežnega otroštva.

LEPA PUNČKA je napisana na podlagi filmske uspešnice v kateri je zablestela Brooke Shields.

Janez STANIČ:

BELE LISE SOCIALIZMA

Janez Stanič, ki že več kot dvajset let stalno spremlja in komentira razvoj v Sovjetski zvezi in drugih državah realnega socializma, je med pogostimi obiski v teh državah skrbno beležil svoja opažanja. Magnetofonski in filmski zapisi s številnih potovanj so mu omogočili, da nazorno in natančno obnavlja vzdušje, pojave, stališča, običaje in vrednostne sisteme v teh deželah.

Avtor opisuje vsakdanje življenje sovjetskih državljanov, prikazuje zasedanje disciplinske komisije v nekem sovjetskem podjetju, obnavlja pogovore z delegati na partijskem kongresu, opisuje poročni ceremonij v ZSSR, proslavo 1. maja v Bolgariji... V središču avtorjeve pozornosti je vedno človek, posameznik in njegov dejanski položaj v realnem socializmu.

Ray HAMMOND:

RAČUNALNIKI IN VAŠ OTROK

Knjiga ni samo priročnik za računalniške navdušence,

temveč je namenjena predvsem staršem. Kajti »če hočemo svojim otrokom omogočiti pridobivanje znanja, ki ga sedaj potrebujejo, se moramo pač učiti skupaj z njimi«. In avtor spregovori predvsem staršem o novem obdobju računalništva, o tem, kako je treba razumeti računalnik in kako šolstvo sprejema računalniški izziv.

Seznani nas z logo-jezikom, ki ga razumejo otroci in računalniki, opozori starše, da lahko računalnik koristi otrokom že pri vstopu v vrtec, saj se lahko z njegovo pomočjo naučijo brati in pisati.

Skratka: avtor nas pouči kaj vse koristnega lahko naredijo z računalniki predšolski otroci, šolarji, dijaki in študentje.

Hardy KRÜGER:

DEČKO UNRAST

Hardy Krüger, znani nemški filmski igralec, je avtor tega obsežnega, avtobiografskega romana. Zgodba opisuje življenje berlinskega dečka Avgusta Unrasta, ki je izvoljen, da sme obiskovati »führerjevo šolo« za izbranice. Petnajstleten dobi vlogo v filmu, kjer počasi spozna, kaj je nacizem. Zaljubi se v lepo, deset let starejšo Hanno, s katero se po končani vojni poroči. Zaposli se v potujočem gledališču in zaslovi v filmu. Lepa kariera pa je v senci družinskih problemov. Hanna ima hčerko iz prvega zakona in vanjo se Unrast zaljubi.

Krügerju se je posrečilo, da je napisal odkrito delo o nemški preteklosti, o obdobju, ki za to ljudstvo ni bilo častno. Odkrito je zarezal v probleme cele generacije, ne da bi skrival grehe.

Vladimir VOJNOVIČ: ŽIVLJENJE IN NENAČADNE PRIGODE VOJAKA IVANA ČONKINA

To je delo, ki so ga pogosto primerjali z Gogoljevimi Mrtvimi dušami ali Haškovi Dobrim vojakom Švejkom. Seveda ima roman, napisan v letih 1963–70, marsikakšno značilnost obeh del, a je vendarle tudi drugačno. Švejk je zvitež, ki se dela norega, Čonkin pa je preprostež, ki na absurdne situaci-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Novosti na policah tržiške knjižnice

(Nadaljevanje s 5. strani)

je reagira z običajnim vedenjem. Švejk ima usodo v svojih rokah, Čonkin pa je igrača v rokah usode. Je nekakšen novodobni bedaček Ivanček iz ruskih pravljic, » na prvi pogled lahkomišelen in neroden kmečki fant, nazadnje pa pametnejši od vseh drugih.« To mu omogoča, da v času nasilnih režimov, kakršna sta bila Hitlerjev in Stalinov, ves čas živi tudi svoje zasebno življenje, polno zabavnih peripetij.

Čonkin je vojak, ki se v času Hitlerjevega napada na SZ znajde v frontnem zaledju, kjer straži letalo, dokler

ga od tam kot vohuna in diverzanta ne izbrskajo policiisti NKVD in cel vojaški polk. Medtem pa doživi marsikakšno dogodivščino, od ljubezni z Njuro Beljašovo do zapletov z vaško oblastjo in srečanj s podeželskimi čudaki.

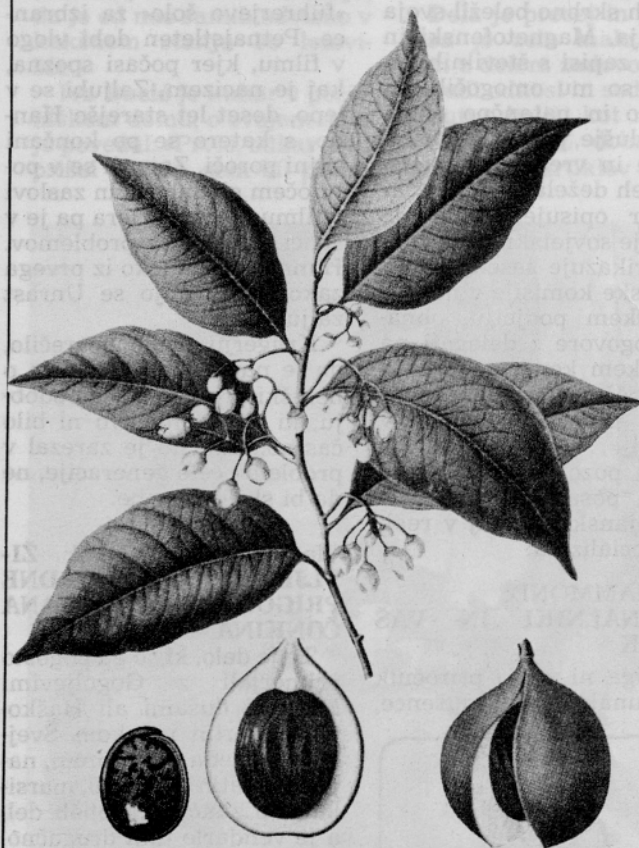
Marijan KRIŠELJ: ZLATA NAVEZA

Knjiga nam pripoveduje o »zlati navezi« — o trojici alpinistov, ki so v zgodovini našega gornštva nepozabljen pojem, o Jožu Čopu, dr. Mihu Potočniku in dr. Stanku Tominšku.

Znani avtor del o gorah in urednik oddaj »Odmevi z gor« Marijan Krišelj je knjigo napisal na osnovi radijskih oddaj, ki so v 23. nadaljevanjih zbudale pozornost slovenske javnosti in poslušalcem posredovale preprosto in kleno besedo dr. Miha Potočnika. V njej bo bralec našel celo zgodovino nekega razdobja v našem gornštvu, časa, ki ga je dr. Potočnik podoživljal kot sopotnik in graditelj temeljev in podobe slovenskega planinstva.

Knjiga je bogato ilustrirana.

ZDRAVILNA ZELIŠČA

Preslico (zlasti vejnata stebelca) uporabljamo za pospešeno izločanje urina ter za zdravljenje sečnih poti. Spada v sestavo prsnih čajev, z njo zdravijo arteriosklerozo in hipertonijo (povišan krvni pritisk), pa tudi ledvična obolenja.

Baldrijan (valeriana) je uporabna že od nekdaj kot nestrupeno in neškodljivo za pomiritev živcev. Uporabljati jo je mogoče več let, ker se ne kumulira (nabira) v telesu. Pomirja in blagodejno deluje na srce. V prebavnih in sečnih organih odpravlja motnje in bolečine.

Glog uporabljamo proti nespečnosti. Je srčni sedativ ter zdravilo proti visokemu pritisku. Bolniki ga jemljejo ob srčnih in klimakterijskih težavah.

MLADE potrošnikove liste uporabljamo za prehranjevanje, za zdravljenje jeter, proti slabi prebavi, proti zlatenici, bolečinam v želodcu, boleznim mehurja in sladkorni bolezni.

Pljučnik uporabljamo v čaju proti pljučnim boleznim, proti kašlju, boleznim dihalnih organov ter za obnavljanje telesne moči.

Oljka je uporabna v obliki olivnega olja. Ljudje z njim odpravljajo žolčne kamne, pomaga pri težavah pri iztrebljanju, znižuje telesno temperaturo, pomirja krče v črevesju in znižuje previsok krvni pritisk.

Luštrek pomaga pri kašlju in pljučnih boleznih, izloča odvisno vodo. V domači lekarni morajo biti naslednja zdravilna zelišča:

- kamilica — proti želodčnim krčem, prehladu in razrvanim živcem,
- lipovo cvetje — proti prehladu, kašlju in nespečnosti,
- bezgovo cvetje — proti prehladu in neurejeni stolici,
- osat — proti kožnim boleznim, ekcemom in ranam,
- šentjanževa roža — proti glavobolu, želodčnim krčem ter vsem vrstam ran in opeklin,
- kadulja — proti gripi in kašlju,
- komarček — proti kašlju, bolečinam v prsih in prebavnim motnjam,
- materina dušica — proti načetim živcem, sunkovitim udarcem srca in bruhanju,
- meta — proti glavobolu, prehladu, krčem,
- pelin — proti boleznim jeter, pomanjkanju teka in krvnim strdkom,
- rožmarin — proti boleznim srca in ledvic,
- spomladanski jeglič — proti bronhialnemu katarju, proti sunkovitemu bitju srca in sunkom krvi v glavo.

Sadje in zelenjava sta pomembna za ohranjanje delovne sposobnosti. Jabolko vsebuje precej fosforja, kar je priporočljivo za obnovo živčnega sistema. Dalje vsebuje železo, kar je v prid slabokrvnim. Jabolko pojemo pred spanjem, saj dobrodejno deluje na sen in pospešuje prebavo. Marelica vsebuje med vsemi sadeži največ vitamina A in je zdravilo proti slabokrvnosti. Breskev med vsemi sadeži najbolj uravnava prebavo in povzroča pravilno izločanje žolča. Hruška je primerna za prehrano sladkorno bolnih. Hruškovo listje sodi med čajne mešanice proti vnetju ledvic ter za olajšanje izločanja. Grozdje je bogato vitaminov in sladkorjev. Pred jedjo ga temeljito operemo, da odstranimo škropivo modre galice. Belo grozdje priporočamo za jetrne bolnike in vodeničarje. Črno grozdje naj jemljejo bolniki, ki so se zastrupili s kislinami. Grozdni mošt pomirja živce, zdravi črevesne bolezni in odpravlja ledvične kamne. Črni ribez ima največ vitamina C. Pomaga pri prebavi. Čaj iz črnega ribeza je primeren za jetrne bolnike, obenem čisti kri ter zdravi kašelj. Čaj iz posušenega jagodovega listja ublaži kašelj. Sirup oziroma sok iz robidnic je odlično sredstvo proti močnemu kašlju. Listje robidnice pomešano z zmletimi plodovi šipka daje odličen nadomestek za pravi čaj. Borovnica vsebuje encim bazomirtilin in uničuje bakterije, zlasti povzročitelja tifusne mrzlice. Uživamo jo kot zdravilo proti vnetju ledvic. Češnja uravnava delo črevesja in jo uporabljamo proti zaprtju. Mandlji vsebujejo ogromno fosforja ter kalijevega karbonata. So hranljivi in zbudajo tek. Figov kompot je odlično sredstvo za uravnavanje prebave in zdravilo proti zaprtju. Lešnik je uspešno sredstvo proti glistam.

Kadrovske vesti

V mesecih juliju in avgustu so v delovno organizacijo prišli naslednji delavci:

TOZD Tkalnica
Alič Edina
Akalović Živka

TOZD Oplemenitilnica
Krivaja Duško
Živanič Drina

TOZD Konfekcija
Balič Rujka
Osmančević Fadila
Hodžić Fata
Dovžan Francka

Obrat šivalnice Hrib
Pirnat Anica

DSSS
Hetemaj Ismet
Potočnik Tanja
Krsnik Mojca
Kristan Marjeta
Radovančević Dragomir

V istem času so DO zapustili naslednji delavci:

Sezonsko delo
Potočnik Tanja

Predčasna upokožitev
Mikulič Ivan
Ribnikar Niko
Blažić Francka
Dornik Marta
Invalidska upokožitev
Bergant Cvetka

Upokožitev
Gosar Lado
Horvatič Marija
Zech Nada

Sporazumna odpoved
Anzeljc Marija
Ignjatović Gorica
Paurevič Ana
Jovičić Dragica

Pravilna odpoved
Mehanović Derviša
Kašper Vida
Timić Vojka

Disciplinska izključitev
Kovačević Fatima —
TOZD Predilnica

Po lastni izjavi
Blažić Cveto
Vikić Vahida
Balič Rujka
Razinger Mija
Čikotić Zilka
Berbić Hamid
Ruzević Sevludina
Halilović Ismeta
Petoš Boro

Nezgode pri delu

Franč Zver, zaposlen v DSSS, je pri razkladanju kamiona v Poreču padel in si poškodoval levo roko v zaplestju:

Vzrok: nevaren način dela.

Vinko Gričar, zaposlen v TOZD Tkalnica se je pri razvažanju votka zaletel v košare in si pri tem poškodoval koleno.

Vzrok: naglica pri delu.

Marija Godnov, zaposlena v TOZD Konfekcija se je poškodovala pri izhodu iz vezilnice. Težka vhodna vrata so se zaradi prepaha na hitro zaprla in ji priprla palec desne noge.

Vzrok: Prepah

Miro Nadišar, zaposlen v TOZD Oplemenitilnica se je pri barvanju na UT aparatu poparil po telesu.

Vzrok: Nevaren način dela.

ZADETEK

Feliksa je obiskala sreča; na Loto igri je zadel milijon in tristo (novih) dinarjev. Pogostil je kolege in priredil so prav imeniten krok.

Pozneje pa je začel pre-mišljovati, kam naj investira ves ta denar. Vsota sicer ni bila pretirano visoka, vendar jo ni nameraval napraviti za razne nepotrebne stvari. Hišo je imel, tudi avto in vikend ob morju; skratka vse, kar lahko prigara povprečen državljan v naši domovini.

Zaprl se je v svojo sobo, da ga družina ne bi motila, in

začel premišljovati kako naj denar obrne, da ne bo prehitro skopnel. V banko se ne spleča vlagati; danes so taki čudni časi, da dinarčki kljub obrestnim transfuzijam neusmiljeno hira, kot sa bi se jih loteval AIDS ali kakšna podobna moderna bolezen. Pri menjavi na črni borzi pa nikoli ne veš, kdaj ti bodo podtaknili ponarejeno konvertibilno valuto.

Tako je ubogi Feliks premišljeval iz dneva v dan, v službi, doma in še v spanju. Milijoni so se mu vgnezdili v možgane, v mislih jih je se-

števal in odšteval, množil in delil. Postajal je vedno bolj živčen, mučili so ga glavobol, nespečnost, pomanjkanje apetita in vse druge nadloge, ki se pojavijo zaradi prekomernih duševnih naporov. Vse bolj je propadal in »Matilda« se mu je že prijazno smehljala.

Feliks je sklenil, da se mora to nehati. Privoščil si bo mesec dni dopusta in odšel nekam, kjer si bo popravil razrahljano zdravje. Sin je zbiral prospekte in nekega dne je Feliksu prišel v roke prelep Švicarski prospekt s približno tako vsebino: »Vas muči glavobol, nespečnost, vnetje živcev? Obiščite naše zdravilišče, združite prijetno s koristnim! V našem prekrasnem kraju boste preživeli nepozaben dopust in si nabrali novih moči za boj z vsakdanjimi težavami. Na voljo so vam svetovno znani specialisti, ki bodo poskrbeli za vaše telo in dušo. Domov se boste vrnili kot prerojenici.«

Feliks se ni prav nič obotavljal. Uredil je glede dopusta in naslednji dan se je že odpeljal z letalom po svoje ljubo zdravje. Denar je seveda vzel s sabo, nič se ne ve, kaj se lahko medtem doma zgodi.

Res, v prospektu ni bilo nobenega pretiravanja. Prekrasno zdravilišče — pravzaprav hotel — ob lepem jezru, z vsem udobjem za še tako razvajenega bogataša. Feliks se je počutil kot

Onassis. Zdravniški pregled je bil le formalnost; »seveda, uničeni živci, vsakdanja stvar, za račun ne skrbite, vse bomo uredili, preživeli boste edinstven oddih...«

Že po nekaj dneh se je Feliks bolje počutil. Nič več ga niso morili milijoni in druge skrbi. Seznanil se je z bogataši in utrujenimi biznismeni, razpravljali so o politiki, o ženskah in o drugih stvarih. Dnevi so kar prehitro minevali in preden bi mignil je Feliksu zazvonil zadnji dan dopusta.

Napotil se je v direktorjevo pisarno, da poravna stroške. »Da, da, še to malenkost uredimo, kako se počutite, zdravi kot dren, me veseli, itd...« Potem je direktor položil predenj lično napisan račun. Feliks ga je smehljaje prebral in potem debelo pogledal zadnjo številko. Računček je bil lepo okrogel: natanko milijonček v (novih) dinarčkih!

Domov se je Feliks vrnil z avtostopom. Med potjo je žvečil sendvič, ki ga je kupil za tristo dinarjev.

C. F.

Ob odhodu v zasluženi pokoj, se vsem svojim sodelavkam in sodelavcem iz TOZD Predilnica — BD 200 in vlagalnice iskreno zahvaljujem za lepo darilo, ki mi bo v drag spomin.

Vsem skupaj želim še vnaprej veliko uspeha pri opravljanju svojih delovnih dolžnosti.

Nada Zech

Ob upokožitvi se iskreno zahvaljujem sodelavcem za darila in izkazano pozornost. Vsem želim še naprej veliko delovnih uspehov.

Stane Bogataj

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam TOZD Oplemenitilnica za dragoceno darilo, ki mi bo ostalo v trajnem spominu.

Obenem pa želim vsem skupaj osebnega zdravja in uspeha pri nadaljnjem delu.

Kersnik Janez

Zahvale

Ob smrti dragega očeta IVANA AHAČIČA se iskreno zahvaljujema sodelavkam in sodelavcem laboratorija in konfekcije ter delovnemu kolektivu BPT in njegovim nekdanjim sodelavcem iz elektro delavnice za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, vence in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Hvala tudi pevcem zbora BPT za zapete žalostinke in govorniku Slavku Primožiču za lepe besede ob slovesu.

Žalujoča hčerka
Marinka in sin Janez

Tržiški tekstilec — glasilo delovne organizacije BPT Tržič — Ureja uredniški odbor: Milič Večeslav, Mali Magda, Hamzić Mehmed, Oman Nives, Fic Dragica, Božić Rudi, Bizjak Marko, Aljančič Marija, Primožič Karmen, Plajbes Peter — Glavni in odgovorni urednik Furlan Janez. — Naslov uredništva: BPT Tržič 64290, telefon 50-571 int. 204. — Tisk: TK Gorenjski tisk Kranj v 2000 izvodih. — Glasilo izhaja enkrat mesečno. List dobijo člani kolektiva brezplačno. — Glasilo je po 7. točki I. odstavka 36. člena Zakona o obračunavanju proizvodov in storitev v prometu, Uradni list št. 33-72, prosto plačila prometnega davka.

Nagradna križanka

[illegible]

Rešitev križanke oddajte do 25. septembra v nabiralnik pri okrepčevalnici